

ประวัติศาสตร์การกำหนดวาระข่าวสารเกี่ยวกับเกย์และหญิงข้ามเพศ
ในสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวของไทยช่วงปี พ.ศ. 2467-2532
The History of Agenda-setting on Gays and Transgender Women
in Thai Print News Media During 1924-1989

กั้ววาท ฟองแก้ว (Kangwan Fongkaew)^{1*}

ปีเตอร์ เอ. แจ็คสัน (Peter A. Jackson)²

Received: October 30, 2025

Revised: January 9, 2026

Accepted: January 12, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาประวัติศาสตร์การกำหนดวาระข่าวสารเกี่ยวกับเกย์และหญิงข้ามเพศในสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวของไทยช่วงปี พ.ศ. 2467-2532 โดยใช้ทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสาร เก็บข้อมูลผ่านการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวที่บันทึกไว้ในสำนักหอสมุดแห่งชาติ วิเคราะห์จำนวนของการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเกย์และหญิงข้ามเพศโดยใช้โปรแกรม Atlas.ti ผลการศึกษาพบการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเกย์และหญิงข้ามเพศ จำนวน 610 ข่าว สามารถแบ่งการกำหนดวาระข่าวสารได้ใน 11 มิติหลัก คือ ตามสำนักข่าว ตามรอบปี ตามอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ ตามประเภทของข่าว ตามตำแหน่งของการนำเสนอ ตามลักษณะของการนำเสนอ ตามพื้นที่ของข่าว ตามรูปแบบการนำเสนอ ตามมุมมองในการนำเสนอ ตามสถานะของเกย์และหญิงข้ามเพศผู้ตกเป็นข่าว และตามแหล่งที่มาของข่าว โดยผลของการศึกษาแสดงให้เห็นว่าประวัติศาสตร์ของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวของไทยให้ความสำคัญและแสดงท่าทีที่จริงจังต่อการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเกย์และหญิงข้ามเพศน้อย โดยเน้นนำเสนอในรูปแบบของข่าวเบา ผ่านมุมมองในแง่ลบในฐานะผู้ถูกรังแกและปัญหาของสังคม รวมทั้งการนำเสนอข่าวส่วนใหญ่ถูกนำมาจากข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งอาจผลต่อการรับรู้ของสังคมให้เป็นไปตามวาระที่สื่อได้กำหนดในแต่ละช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์

คำสำคัญ: เกย์, หญิงข้ามเพศ, การกำหนดวาระข่าวสาร, สื่อสิ่งพิมพ์, ข่าว

Abstract

This research aimed to examine the history of agenda-setting on gays and transgender women in Thai print news media during 1924-1989. The study employed the agenda-setting theory, collecting data through purposive sampling from print news media in the National Library of Thailand. An analysis of the number of the news reports regarding gays and transgender women was conducted using Atlas.ti software. The study identified a total of 610 news reports on gays and transgender women. The agenda-setting of news reports could be categorized into 11 dimensions: news outlet, year of publication, gender identity, type of news presentation, position in the newspaper, news presentation format, location, news

¹ ภาควิชานิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Department of Communication Arts, Faculty of Humanities and Social Sciences, Burapha University

² School of Culture History and Language, ANU College of Asia and the Pacific, The Australian National University

*Corresponding Author, Email: kangwan@buu.ac.th

presentation style, perspective of the report, status of gay and transgender women in the news, and news source. The findings revealed that throughout the history of Thai print news media, the media have paid limited attention to, and shown little seriousness in reporting content related to gay men and transgender women. Such content was predominantly framed as soft news and presented through negative perspectives, portraying them as victims and as social problems. In addition, most reports relied heavily on secondary sources. These tendencies may have influenced public perception in accordance with the media agenda set during each historical period.

Keywords: Gays, Transgender Women, Agenda-Setting, Print Media, News

บทนำ

บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าว อาทิ หนังสือพิมพ์และนิตยสารข่าว มิได้จำกัดอยู่เพียงการรายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสังคมเพียงเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทในการกรอบการรับรู้และลำดับความสำคัญของประเด็นต่าง ๆ ทางสังคมอย่างต่อเนื่องผ่านการให้ความสำคัญและเน้นนำเสนอข้อมูลข่าวสารในประเด็นใดประเด็นหนึ่งให้เป็นที่รับรู้แก่ผู้รับสารในวงกว้าง ดังนั้น สื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวจึงมีพลังในการกำหนดวาระข่าวสาร (agenda-setting) ผ่านการจัดลำดับความสำคัญ ทั้งในมิติของปริมาณ ความถี่ มุมมองในการนำเสนอ และตำแหน่งของการนำเสนอ กระบวนการดังกล่าวจึงมิใช่เป็นการสะท้อนความจริงทั้งหมดของสังคม แต่เป็นกระบวนการประกอบสร้างประเด็นทางสังคมที่สื่อเป็นผู้ทำหน้าที่คัดเลือกกว่าปรากฏการณ์ใดควรกลายเป็นประเด็นสาธารณะที่ผู้คนในสังคมสมควรได้รับรู้ในวงกว้าง และควรรับรู้ในมิติใด หรือประเด็นใดควรถูกทำให้หายไป (McCombs & Shaw, 1972; McCombs, 2005)

หากพิจารณาในมิติทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับบทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวในการกำหนดวาระข่าวสารในสังคมไทย โดยเฉพาะในช่วงก่อนเข้าสู่ยุคดิจิทัล สื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวถือเป็นหนึ่งในสื่อกระแสหลักที่มีบทบาทสูงในการกำหนดกรอบความเข้าใจของผู้รับสารจำนวนมากเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม (สุกัญญา บุรณเดชาชัย, 2548) รวมถึงการรับรู้และความเข้าใจต่ออัตลักษณ์ทางเพศสภาพต่าง ๆ โดยเฉพาะการรับรู้ในด้านลบต่ออัตลักษณ์ทางเพศสภาพของเกย์และหญิงข้ามเพศ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบริบททางสังคมและปฏิบัติการทางวาทกรรมที่ถืออำนาจนำในแต่ละยุคสมัย (Fongkaew et al., 2017; Jackson, 1995; Jackson, 1999) และส่งผลให้เกิดการตีตราและการเลือกปฏิบัติต่อกลุ่มบุคคลดังกล่าวอย่างกว้างขวางในสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (กังวาล พองแก้ว, 2563; De Lind van Wijngaarden & Fongkaew, 2020; Ojanen, Burford, Juntrasook, Kongsup, Assatarakul, & Chaiyajit, 2019; Suriyasam, 2016)

การทบทวนวรรณกรรมพบการศึกษาจำนวนหนึ่งที่มีมุ่งทำความเข้าใจประวัติศาสตร์การนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชนเกี่ยวกับเกย์และหญิงข้ามเพศ โดยส่วนใหญ่เน้นทำความเข้าใจการนำเสนอภาพตัวแทน (representation) หรือวาทกรรม (discourse) เกี่ยวกับเกย์และหญิงข้ามเพศ (จเร สิงห์โกวินท์, 2557; จิตติมา ภาณุเดช, 2551; เทอดศักดิ์ รมจำปา, 2545; สุไลพร ชลวิไล, 2562; Fongkaew et al., 2017; Trakulkasemsuk, Thein, Pangestu, Vuong, Hidayati, & Aung, 2025) แต่การศึกษาทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวที่มีมุ่งทำความเข้าใจผ่านกรอบคิดการกำหนดวาระข่าวสารยังมีอยู่จำกัดมาก แม้พบการศึกษาทางประวัติศาสตร์ที่ใกล้เคียงที่สุดคือ งานของฐิติกร เทรยาภรณ์ (2543) แต่การศึกษาดังกล่าวมุ่งทำความเข้าใจประวัติศาสตร์การประกอบสร้าง คำตรง และตอกย้ำภาพตายตัว (stereotype) ของกลุ่มชายรักร่วมเพศในสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวเป็นหลัก มิได้ทำความเข้าใจผ่านกรอบคิดการกำหนดวาระข่าวสารแต่อย่างใด

ดังนั้น บทความนี้จึงมุ่งศึกษาประวัติศาสตร์การกำหนดวาระข่าวสารเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศ ในสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวของไทยช่วงปี พ.ศ. 2467-2532 เพื่อเติมเต็มช่องว่างของความรู้ในอาณานิคม การศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์การนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศของสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านข่าวในสังคมไทยโดยผ่านกรอบแนวคิดการกำหนดวาระข่าวสารของสื่อมวลชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ อย่างลึกซึ้งและรอบด้านมากขึ้นผ่านหลักฐานทางประวัติศาสตร์ว่าสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวของไทยได้ทำหน้าที่ กำหนดวาระข่าวสารเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศอย่างไรในช่วงประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา

การทบทวนวรรณกรรม

1. ทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda-setting Theory)

ทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสารสามารถสะท้อนให้เห็นถึงอิทธิพลของสื่อมวลชนในการควบคุม ข้อมูลต่าง ๆ ให้สื่อสารไปยังกลุ่มผู้รับข่าวสารผ่านกระบวนการคัดเลือกเรื่อง การวางตำแหน่งแห่งที่ การลำดับ ความสำคัญของการนำเสนอ ตลอดจนการกำหนดจำนวน ความถี่ และระยะเวลาในการนำเสนอข่าวสารที่ มากน้อยแตกต่างกันไป รวมถึงการเลือกไม่นำเสนอข้อมูลข่าวสารเลยก็ได้ โดยในกระบวนการกำหนดวาระข่าวสาร ของสื่อมวลชนนั้นขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กรสื่อ โดยทฤษฎีดังกล่าวเชื่อว่าการ กำหนดวาระข่าวสารของสื่อมวลชนมีผลต่อการรับรู้ ทศนคติ และการปฏิบัติของผู้รับสารตามวาระหรือ ประเด็นที่สื่อมวลชนได้กำหนดไว้ ดังนั้น ในฐานะที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้ทำหน้าที่กำหนดประเด็นให้แก่สังคม การคัดเลือก เรื่องในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารและการกำหนดกรอบของเรื่องราวที่นำเสนอของสื่อมวลชนจึงมีความสำคัญ เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเรื่องใดที่สื่อมวลชนเน้นเผยแพร่เป็นจำนวนมากและมีความถี่สูงย่อมมีน้ำหนักมากและมี แนวโน้มที่จะกลายเป็นวาระทางสังคมในที่สุด (McCombs & Shaw, 1972; McCombs, 2005)

โดยหลังจากที่ทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสารได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย ทฤษฎีดังกล่าวได้ ถูกประยุกต์ใช้ในสามระดับ (อภิภู กิตติกำจร, 2562; Coleman, McCombs, Shaw, & Weaver, 2009; Johnson, 2014; McCombs & Reynolds, 2009; McCombs, 2014; McCombs & Guo, 2014; Protesse & McCombs, 1991) ดังนี้

1.1 การกำหนดวาระข่าวสารระดับหนึ่งหรือการกำหนดวาระข่าวสารข้ามสื่อ (first-level agenda setting or intermedia agenda setting) คือ อิทธิพลของสื่อใหญ่ในการคัดเลือกวาระข่าวสาร ทั้งในมิติของจำนวน ความถี่ และพื้นที่ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ซึ่งส่งผลกระทบต่อวาระสื่อของ สื่อมวลชนในภาพรวม

1.2 การกำหนดวาระข่าวสารระดับสองหรือการถ่ายโอนวาระข่าวสาร (second-level agenda setting or attribute agenda setting) แสดงให้เห็นถึงการมุ่งถ่ายโอนวาระข้อมูลข่าวสารในมิติเกี่ยวกับ ความสำคัญเฉพาะด้านหรือคุณลักษณะเฉพาะของประเด็นที่นำสื่อมวลชนนำเสนอ ซึ่งรวมไปถึงมุมมองหรือ อารมณ์ในการนำเสนอเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวด้วย

1.3 การกำหนดวาระข่าวสารระดับสามหรือเครือข่ายวาระข่าวสาร (third-level agenda setting or network agenda setting) หมายถึง ผลกระทบของการกำหนดวาระสื่อที่ส่งผลต่อเครือข่ายวาระสาธารณะ โดยการกำหนดวาระข่าวสารในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งจะส่งผลให้เครือข่ายผู้รับสารมีแนวโน้มในการจัดจํา วาระข่าวสารตามที่สื่อมวลชนนำเสนอ

นอกจากนี้ ได้มีการตีความและทำความเข้าใจทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสารในมิติหลังสมัยใหม่ ว่าเป็นความสามารถของสื่อมวลชนในการประกอบสร้างความจริงของมวลชน (public perception of reality) คือความพยายามกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างความจริงในธรรมชาติ สัญญาที่นำเสนอ และความสัมพันธ์

ทางสังคมในวัฒนธรรมหนึ่ง ๆ เพื่อนำไปสู่กระบวนการการสร้างโลกแห่งความเป็นจริงจำลอง (simulacra) ที่แตกต่างไปจากความจริงโดยธรรมชาติ โดยการกำหนดวาระข่าวสารของสื่อมวลชนนั้นไม่ได้เป็นเพียงสื่อกลางในการเสนอความจริงที่มีวัตถุประสงค์ในการปิดบังความจริงในบางแง่มุม หรือไม่ได้อ้างอิงความจริงเฉพาะในแง่มุมใดแง่มุมหนึ่ง แต่โลกแห่งความจริงจำลองนั้นอาจไม่เกี่ยวข้องกับความจริงแท้ที่เกิดขึ้นเลยแม้แต่น้อยก็ได้ แต่เมื่อความจริงแห่งโลกจำลองนั้นถูกเสนอซ้ำ ๆ ผ่านสื่อมวลชน ท้ายที่สุดจะกลายเป็นความจริงแท้ที่จริงยิ่งกว่าความจริงโดยธรรมชาติที่สามารถสัมผัสได้ในทางกายภาพเสียอีก (วรัญชุต คงจันทร์, 2566; Baudrillard, 1983; Kiousis, Mitrook, Wu, & Seltzer, 2006)

จากต้นกำเนิดของทฤษฎีผ่านการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจการคัดเลือกประเด็นทางสังคมของสื่อมวลชนที่นำเสนอต่อประชาชนในการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 1968 ทฤษฎีดังกล่าวถูกนำไปใช้ศึกษาในประเทศต่าง ๆ อาทิ สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น หรืออาร์เจนตินา รวมทั้งการทบทวนประเด็นการศึกษาทั่วโลกที่ใช้แนวคิดการกำหนดวาระข่าวสาร พบว่ามีการนำทฤษฎีดังกล่าวไปใช้ศึกษาในประเด็นที่หลากหลาย ทั้งการกำหนดวาระข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรม ภัยพิบัติ ความยากจน หรือการตลาด แต่โดยรวมแล้ว การใช้ทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสารมักถูกใช้เป็นกรอบในการศึกษาวิจัยการนำเสนอของสื่อมวลชนในประเด็นทางการเมืองเป็นส่วนใหญ่ (อภิภู กิติกำจร, 2562) รวมทั้งการทบทวนการศึกษาในประเทศไทยที่ใช้กรอบทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสารตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พบว่าส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชนต่อประเด็นทางการเมืองเช่นกัน (ภัทรารณ ศรีทองแท้, 2557; สุปรียา กลิ่นสุวรรณ และพิรงรอง รามสูต, 2553; สรลักษ์ณ์ พงษ์โพธิ์, 2566; อภิเชษฐ์ เกตุมณี และสิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์, 2568) โดยในบทความนี้ ผู้นิพนธ์ได้ใช้ทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสารเป็นกรอบแนวคิดเพื่อทำความเข้าใจในประเด็นที่ต่างออกไป คือการกำหนดวาระข่าวสารของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศในช่วงประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา

วิธีการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เก็บข้อมูลผ่านการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จากสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวของไทยทั้งภาษาไทยและอังกฤษที่นำเสนอเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศอย่างเป็นสาธารณะที่มีบันทึกไว้ในสำนักหอสมุดแห่งชาติ ซึ่งถือเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นทางการเพื่อให้ผู้คนรุ่นหลังได้ศึกษาและทำความเข้าใจในมิติทางประวัติศาสตร์ โดยกำหนดขอบเขตในการเก็บข้อมูลเริ่มจากปีที่พบหลักฐานเก่าแก่ที่สุด จนถึงปี พ.ศ. 2532 เนื่องจากการทบทวนวรรณกรรมได้พบการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับภัยและหญิงข้ามเพศในช่วงหลังปี พ.ศ. 2532 ในจำนวนที่มากพอสมควรอยู่แล้ว (จิตติมา ภาณุเดช, 2551; นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ, 2553; สุไลพร ชลวิไล, 2562; Fongkaew et al., 2017) วิเคราะห์ข้อมูลโดยกำหนดประเด็นการวิเคราะห์ผ่านกรอบทฤษฎีและโครงสร้างเนื้อหาหลักของการวิจัย โดยแปลงข้อมูลทั้งหมดให้เป็นรูปแบบดิจิทัลและจัดระบบการจัดเก็บและการเข้าถึงข้อมูลเพื่อสามารถบริหารข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ตามประเด็นการวิเคราะห์ ต่อจากนั้น ผู้นิพนธ์ได้อ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาข่าวแต่ละชิ้นอย่างละเอียดในฐานะตัวบททางวัฒนธรรม โดยให้ความสำคัญทั้งกับเนื้อหาและความหมายที่ปรากฏในระดับพื้นผิวและความหมายตามนัยทางสังคมและวัฒนธรรมด้วย เพื่อตีความให้เข้าใจถึงระบบความคิด ความเชื่อ และค่านิยมต่าง ๆ ในแต่ละยุคสมัย หลังจากนั้น ผู้นิพนธ์สรุปเนื้อหาหลักของข้อมูลดิบ (raw data summary) ของข่าวแต่ละชิ้น

ต่อจากนั้น ผู้นิพนธ์ได้พัฒนาสมุดรหัส (codebook) ที่ประกอบไปด้วยโครงสร้างหลักและชุดคำโครงสร้างย่อยของรหัสที่พัฒนาจากกรอบทฤษฎีร่วมกับโครงสร้างเนื้อหาหลักของการวิจัยและการสรุปเนื้อหาหลักของข้อมูลดิบที่ได้ดำเนินการในเบื้องต้น หลังจากนั้น ผู้นิพนธ์ได้นำเข้ารหัสในข้อมูลดิบโดยใช้โปรแกรมช่วยวิเคราะห์

ข้อมูลเชิงคุณภาพ Atlas.ti ซึ่งการใช้โปรแกรมดังกล่าวสามารถป้องกันความผิดพลาดจากมนุษย์ที่อาจเกิดขึ้น ในกระบวนการเข้ารหัสข้อมูลที่ซับซ้อนและมีจำนวนมากได้ โดยนำผลการเข้ารหัสข้อมูล (code report) ของแต่ละรหัสมาวิเคราะห์อย่างละเอียดอีกครั้งเพื่อจัดกลุ่มหลักและกลุ่มย่อยของข้อมูลที่อยู่ภายใต้แต่ละรหัส ซึ่งในกระบวนการพัฒนาสมุทธรหัสและการนำเข้ารหัสข้อมูลดำเนินการโดยผู้นิพนธ์หลัก โดยมีผู้นิพนธ์ร่วม ตรวจสอบความสอดคล้องของการเข้ารหัสและผลการเข้ารหัสตลอดกระบวนการวิจัย โดยการนำเสนอ ในบทความนี้ได้เน้นนำเสนอตามประเด็นที่กำหนดไว้ตามกลุ่มของความหมายและความสัมพันธ์ของข้อมูลภายใน ของแต่ละรหัส โดยสรุปผลการศึกษารอบทฤษฎีและโครงสร้างเนื้อหาหลักของการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ ของการศึกษาและมีความน่าเชื่อถือตามหลักวิชาการมากที่สุด

ผลการศึกษา

การศึกษาพบการนำเสนอของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวของไทยเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศระหว่าง ปี พ.ศ. 2467-2532 จำนวน 610 ข่าว³ พบการกำหนดวาระข่าวสารเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศผ่าน 11 มิติหลัก ได้แก่ 1) จำนวนการนำเสนอข่าวตามสำนักข่าว 2) จำนวนการนำเสนอข่าวตามรอบปี 3) จำนวนการ นำเสนอข่าวตามอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ 4) จำนวนการนำเสนอข่าวตามประเภทของข่าว 5) จำนวนการ นำเสนอข่าวตามตำแหน่งของการนำเสนอ 6) จำนวนการนำเสนอข่าวตามลักษณะของการนำเสนอ 7) จำนวน การนำเสนอข่าวตามพื้นที่ของข่าว 8) จำนวนการนำเสนอข่าวตามรูปแบบการนำเสนอ 9) จำนวนการนำเสนอข่าว ตามมุมมองในการนำเสนอ 10) จำนวนการนำเสนอข่าวตามสถานะของภัยและหญิงข้ามเพศผู้ตกเป็นข่าว และ 11) จำนวนการนำเสนอข่าวตามแหล่งที่มาของข่าว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

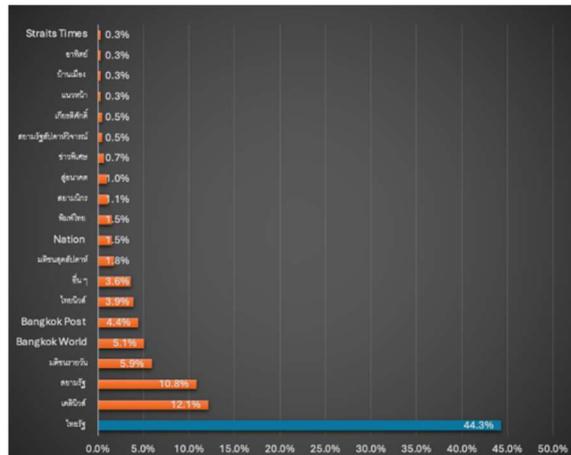
1. จำนวนการนำเสนอข่าวตามสำนักข่าว

ในส่วนของสำนักข่าวที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศในระหว่างปี พ.ศ. 2467-2532 พบว่า สื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวที่นำเสนอเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศมากที่สุดคือ ไทยรัฐ จำนวน 270 ข่าว (ร้อยละ 44.30) ต่อด้วยเดลินิวส์ จำนวน 74 ข่าว (ร้อยละ 12.10) สยามรัฐ จำนวน 66 ข่าว (ร้อยละ 10.80) มติชนรายวัน จำนวน 36 ข่าว (ร้อยละ 5.90) ปี Bangkok World จำนวน 31 ข่าว (ร้อยละ 5.10) Bangkok Post จำนวน 27 ข่าว (ร้อยละ 4.40) ไทยนิวส์ จำนวน 22 ข่าว (ร้อยละ 3.60) และหนังสือพิมพ์อื่น ๆ เช่น ไทยแท้ สยามรีวิว หรือ บางกอกการเมือง เป็นต้น จำนวน 22 ข่าว (ร้อยละ 3.60) โดยหนังสือพิมพ์หรือ สำนักข่าวที่พบการนำเสนอเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศน้อยที่สุดคือ แนวหน้า บ้านเมือง อาทิตย์ และ Straits Times โดยพบข่าวจำนวนสำนักข่าวละ 2 ข่าว (ร้อยละ 0.30) ดังภาพ 1

³ แม้จำนวนของข้อมูลในการศึกษานี้มีทั้งหมด 610 ข่าว แต่การนำเสนอผลการศึกษาบางส่วนอาจมีมากกว่าจำนวนสุทธิของข่าวทั้งหมด เช่น จำนวนการนำเสนอข่าวตามลักษณะของเพศสภาพ พบได้ถึง 727 ครั้ง หรือจำนวนการนำเสนอข่าวตามประเภทของข่าว พบได้ถึง 683 ครั้ง เนื่องจากหลายข่าวได้นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับทั้งภัยและหญิงข้ามเพศในข่าวเดียวกัน หรือเป็นทั้งข่าวประเภทข่าวการเมืองและข่าวสุขภาพ ในข่าวเดียวกัน เป็นต้น

ภาพ 1

แสดงจำนวนการนำเสนอข่าวตามสำนักข่าว (N=610)

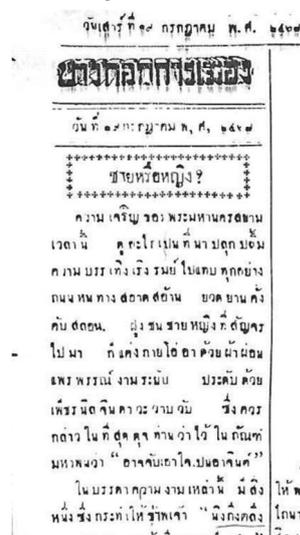
หมายเหตุ. โดย กังวาท ฟองแก้ว, ออกแบบเมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2568

2. จำนวนการนำเสนอข่าวตามรอบปี

จากการศึกษาพบว่า ข่าวที่เก่าแก่ที่สุดเกี่ยวกับเกย์และหญิงข้ามเพศที่พบในสำนักหอสมุดแห่งชาติ คือข่าว “ชายหรือหญิง” ดังภาพ 2 ที่รายงานข่าวการพบชายที่แต่งกายเป็นหญิงในเขตพระนครสยาม (ชายหรือหญิง, 19 กรกฎาคม 2467) โดยในช่วงรอบปีที่มีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเกย์และหญิงข้ามเพศมากที่สุดคือปี พ.ศ. 2530 จำนวน 257 ข่าว (ร้อยละ 42.10) ต่อด้วยปี พ.ศ. 2508 จำนวน 74 ข่าว (ร้อยละ 12.10) ปี พ.ศ. 2517 จำนวน 62 ข่าว (ร้อยละ 10.20) ปี พ.ศ. 2514 จำนวน 48 ข่าว (ร้อยละ 7.90) ปี พ.ศ. 2515 จำนวน 35 ข่าว (ร้อยละ 5.70) ปี พ.ศ. 2528 จำนวน 30 ข่าว (ร้อยละ 4.90) ดังภาพ 3 ซึ่งในช่วงรอบปีที่พบการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเกย์และหญิงข้ามเพศจำนวนมาก พบว่า เป็นช่วงเวลาที่มึเหตุการณั้สำคัญเกิดขึ้น เช่น ปี พ.ศ. 2508 เป็นช่วงที่สังคมไทยรู้จักอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ “เกย์” เป็นครั้งแรกจากการนำเสนอข่าวการถูกฆาตกรรมของนาย Darrell Berrigan อย่างกว้างขวาง หรือใน พ.ศ. 2530 เป็นช่วงเวลาที่เกิดการระบอบของเอดส์อย่างรุนแรง โดยเฉพาะในกลุ่มเกย์และหญิงข้ามเพศ

ภาพ 2

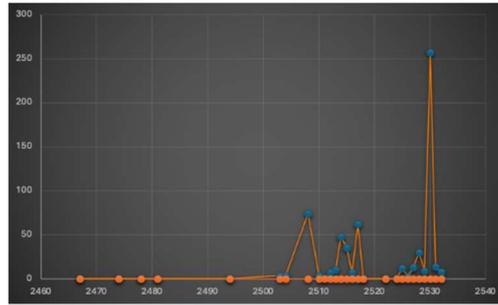
ข่าวที่เก่าแก่ที่สุดที่นำเสนอเกี่ยวกับเกย์และหญิงข้ามเพศที่พบในสำนักหอสมุดแห่งชาติ

หมายเหตุ. จาก “ชายหรือหญิง” โดย บางกอกการเมือง, 2467, 9 กรกฎาคม, หน้า 1.

ภาพ 3

แสดงจำนวนการนำเสนอข่าวตามรอบปี (N=610)

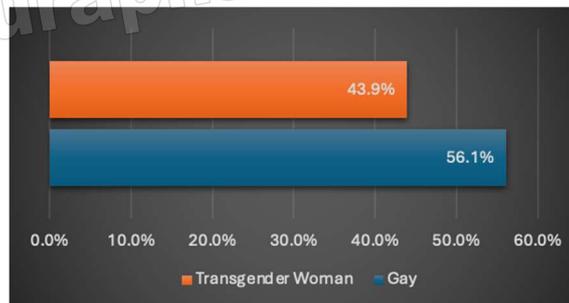
หมายเหตุ. โดย กังวาท ฟองแก้ว, ออกแบบเมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2568

3. จำนวนการนำเสนอข่าวตามอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ

จากการศึกษาพบการนำเสนออัตลักษณ์ทางเพศสภาพเกินกว่าครึ่ง เป็นจำนวน 408 ข่าว (ร้อยละ 56.10) โดยเน้นนำเสนอภาพลักษณ์ของผู้ตกเป็นข่าวในลักษณะชายที่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ชายด้วยกัน ในขณะที่หญิงข้ามเพศถูกนำเสนอในข่าว จำนวน 319 ข่าว (ร้อยละ 43.90) โดยเน้นนำเสนอภาพลักษณ์ของชายที่แสดงพฤติกรรมเป็นหญิงและแต่งกายข้ามเพศสภาพเป็นหญิง ดังภาพ 4

ภาพ 4

แสดงจำนวนการนำเสนอข่าวตามลักษณะของเพศสภาพ (N=727)

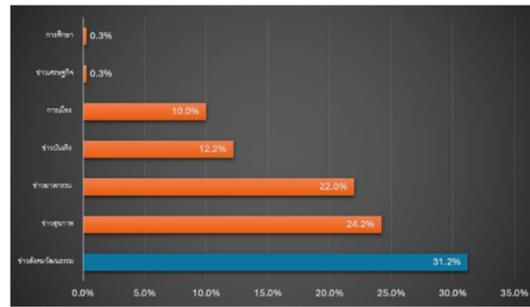
หมายเหตุ. โดย กังวาท ฟองแก้ว, ออกแบบเมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2568

4. จำนวนการนำเสนอข่าวตามประเภทของข่าว

อัตลักษณ์ทางเพศสภาพของเกย์และหญิงข้ามเพศถูกนำเสนอในข่าวสังคมและวัฒนธรรมมากที่สุด โดยเน้นบทบาทของเกย์และหญิงข้ามเพศในงานหรือพื้นที่ทางสังคมต่าง ๆ จำนวน 213 ข่าว (ร้อยละ 31.10) ตามด้วยข่าวสุขภาพ ซึ่งเน้นเชื่อมโยงเกย์และหญิงข้ามเพศกับการระบาดของเอชไอวี จำนวน 165 ข่าว (ร้อยละ 24.20) ข่าวฆาตกรรม โดยเกย์และหญิงข้ามเพศถูกนำเสนอทั้งในบทบาทของผู้ก่ออาชญากรรมและเหยื่อของอาชญากรรม จำนวน 150 ข่าว (ร้อยละ 22) ข่าวบันเทิง ที่นำเสนอบทบาทของเกย์และหญิงข้ามเพศในวงการบันเทิง จำนวน 83 ข่าว (ร้อยละ 12.20) ข่าวการเมือง โดยเน้นการล้อเลียนหรือกล่าวหาเพื่อลดความน่าเชื่อถือของนักการเมืองผ่านการเชื่อมโยงถึงอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของเกย์และหญิงข้ามเพศ จำนวน 68 ข่าว (ร้อยละ 10) โดยข่าวที่นำเสนอเกี่ยวกับเกย์และหญิงข้ามเพศน้อยที่สุดคือ ข่าวเศรษฐกิจและข่าวกีฬา ซึ่งแต่ละประเภทพบนำเสนอ จำนวน 2 ข่าว (ร้อยละ 0.30) ดังภาพ 5

ภาพ 5

แสดงจำนวนการนำเสนอข่าวตามประเภทของข่าว (N=683)

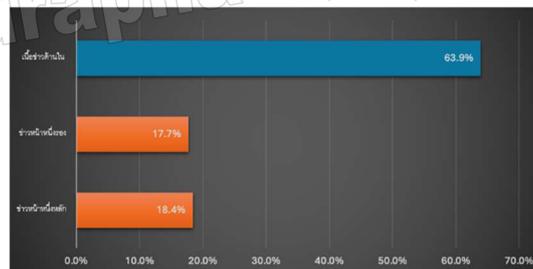
หมายเหตุ. โดย กังวาท ฟองแก้ว, ออกแบบเมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2568

5. จำนวนการนำเสนอข่าวตามตำแหน่งของการนำเสนอ

การนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศเกินครึ่งถูกนำเสนอในตำแหน่งของเนื้อหาข่าวด้านใน เป็นจำนวน 390 ข่าว (ร้อยละ 63.90) ตามด้วยตำแหน่งที่เป็นข่าวพาดหัวข่าวหลักหรือข่าวหน้าหนึ่งหลัก จำนวน 112 ข่าว (ร้อยละ 18.40) และนำเสนอในตำแหน่งพาดหัวข่าวรองหรือข่าวหน้าหนึ่งรอง จำนวน 108 ข่าว (ร้อยละ 17.70) ดังภาพ 6

ภาพ 6

แสดงจำนวนการนำเสนอข่าวตามตำแหน่งของการนำเสนอ (N=610)

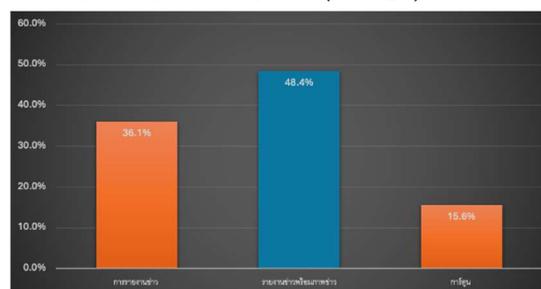
หมายเหตุ. โดย กังวาท ฟองแก้ว, ออกแบบเมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2568

6. จำนวนการนำเสนอข่าวตามลักษณะของการนำเสนอ

การนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศเกือบครึ่งถูกนำเสนอในลักษณะของการรายงานข่าวพร้อมภาพประกอบข่าว เป็นจำนวน 295 ข่าว (ร้อยละ 48.40) ตามด้วยการรายงานข่าวโดยไม่มีภาพประกอบข่าว จำนวน 220 ข่าว (ร้อยละ 36.10) และนำเสนอในรูปแบบการ์ตูน โดยเฉพาะการ์ตูนล้อเลียนการเมืองและสังคม จำนวน 95 ข่าว (ร้อยละ 15.60) ดังภาพ 7

ภาพ 7

แสดงจำนวนการนำเสนอข่าวตามลักษณะของการนำเสนอ (N=610)

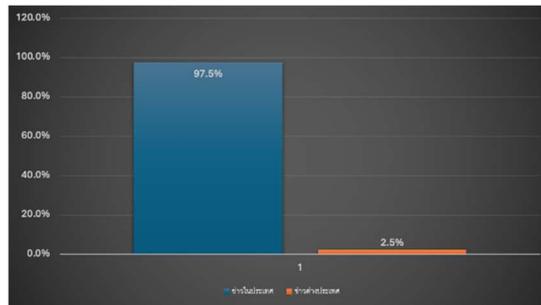
หมายเหตุ. โดย กังวาท ฟองแก้ว, ออกแบบเมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2568

7. จำนวนการนำเสนอข่าวตามพื้นที่ของข่าว

การนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศเกือบทั้งหมดเป็นข่าวในประเทศ จำนวน 595 ข่าว (ร้อยละ 97.50) ในขณะที่ข่าวต่างประเทศมีจำนวนน้อยมาก คือ 15 ข่าว (ร้อยละ 2.50) ดังภาพ 8

ภาพ 8

แสดงจำนวนการนำเสนอข่าวตามพื้นที่ของข่าว (N=610)

หมายเหตุ. โดย กังวาท ฟองแก้ว, ออกแบบเมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2568

8. จำนวนการนำเสนอข่าวตามรูปแบบการนำเสนอ

การนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศส่วนใหญ่ถูกนำเสนอให้เป็นในรูปแบบของข่าวเบา (soft news) โดยเน้นนำเสนอในลักษณะมุ่งกระตุ้นทางอารมณ์ ความบันเทิง และตอบสนองความสนใจส่วนบุคคล เป็นจำนวน 529 ข่าว (ร้อยละ 86.7) ในขณะที่การนำเสนอในรูปแบบข่าวหนัก (hard news) ที่เน้นการนำเสนอเกี่ยวข้อเท็จจริงและข้อมูลความรู้ที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญต่อสังคมโดยรวมพบจำนวนน้อย คือ 81 ข่าว (ร้อยละ 13.3) ดังภาพ 9

ภาพ 9

แสดงจำนวนการนำเสนอข่าวตามรูปแบบการนำเสนอ (N=610)

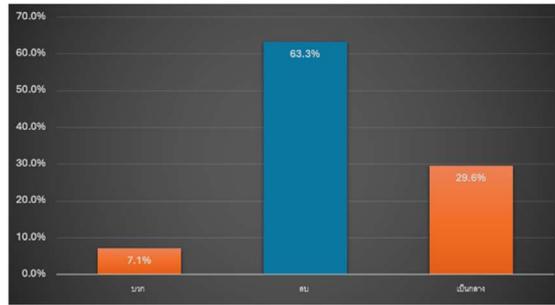
หมายเหตุ. โดย กังวาท ฟองแก้ว, ออกแบบเมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2568

9. จำนวนการนำเสนอข่าวตามมุมมองในการนำเสนอ

การนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศเกินครึ่งถูกนำเสนอผ่านมุมมองในแง่ลบ เป็นจำนวน 395 ข่าว (ร้อยละ 63.30) โดยเน้นการนำเสนอภัยและหญิงข้ามเพศในฐานะปัญหาสังคม ตามด้วยการนำเสนอผ่านมุมมองที่เป็นกลางผ่านการรายงานข้อเท็จจริงโดยไม่มี การใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้รายงานข่าว จำนวน 185 ข่าว (ร้อยละ 29.60) และพบการนำเสนอผ่านมุมมองที่เป็นบวกน้อยมาก โดยมีจำนวนเพียง 44 ข่าว (ร้อยละ 7.10) โดยการรายงานข่าวเป็นการนำเสนอเกี่ยวกับภาพลักษณ์ที่ดีและแสดงถึงการยอมรับภัยและหญิงข้ามเพศที่ตกเป็นข่าว ดังภาพ 10

ภาพ 10

แสดงจำนวนการนำเสนอข่าวตามเนื้อหาและมุมมองในการนำเสนอ (N=624)

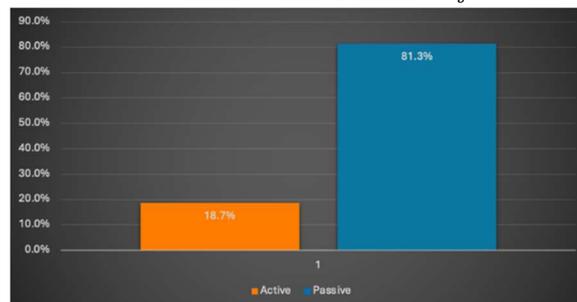
หมายเหตุ. โดย กังวาล ฟองแก้ว, ออกแบบเมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2568

10. จำนวนการนำเสนอข่าวตามสถานภาพของเกย์และหญิงข้ามเพศผู้ตกเป็นข่าว

การนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับเกย์และหญิงข้ามเพศส่วนใหญ่ถูกนำเสนอให้เป็นผู้ถูกกระทำ โดยเฉพาะในข่าวอาชญากรรม การเป็นผู้มีความบกพร่องทางจิต หรือการเป็นต้นเหตุการแพร่กระจายของเอดส์ โดยพบเป็นจำนวน 504 ข่าว (ร้อยละ 81.30) ในขณะที่การนำเสนอสถานภาพของเกย์และหญิงข้ามเพศในฐานะผู้กระทำ เช่น การเคลื่อนไหวเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมหรือการเป็นผู้ทำประโยชน์ให้แก่สังคม พบจำนวนน้อย คือ 116 ข่าว (ร้อยละ 18.70) ดังภาพ 11

ภาพ 11

แสดงจำนวนการนำเสนอข่าวตามสถานภาพของเกย์และหญิงข้ามเพศผู้ตกเป็นข่าว (N=620)

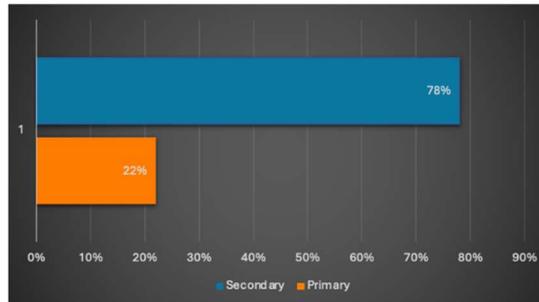
หมายเหตุ. โดย กังวาล ฟองแก้ว, ออกแบบเมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2568

11. จำนวนการนำเสนอข่าวตามแหล่งที่มาของข่าว

การนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับเกย์และหญิงข้ามเพศส่วนใหญ่ถูกนำมาจากข้อมูลทุติยภูมิ โดยเฉพาะการนำเสนอข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลอื่น มิได้มาจากการให้ข่าวจากเกย์และหญิงข้ามเพศ ในฐานะผู้ตกเป็นข่าวโดยตรง พบเป็นจำนวน 486 ข่าว (ร้อยละ 78) แต่การนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเกย์และหญิงข้ามเพศที่ได้มาจากแหล่งข่าวแบบปฐมภูมิ คือเป็นการให้ข่าวจากเกย์และหญิงข้ามเพศในฐานะผู้ตกเป็นข่าวโดยตรงพบจำนวนน้อย คือ 137 ข่าว (ร้อยละ 22) ดังภาพ 12

ภาพ 12

แสดงจำนวนการนำเสนอข่าวตามแหล่งที่มาของข่าว (N=623)

หมายเหตุ. โดย กังวาล พองแก้ว, ออกแบบเมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2568

อภิปรายผล

จากผลการศึกษากำหนดวาระข่าวสารผ่านมิติด้านจำนวนและความถี่ของการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศในช่วงปี พ.ศ. 2467-2532 จำนวน 610 ข่าว ที่แบ่งได้ออกเป็น 11 มิตินั้นสะท้อนให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมและแนวโน้มในมิติทางประวัติศาสตร์ของกระบวนการกำหนดวาระข่าวสาร (McCombs & Shaw, 1972; McCombs, 2005) ของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวของไทยว่ามีอิทธิพลในการควบคุมการนำเสนอข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศในแต่ละยุคสมัยอย่างไร นอกจากนี้อิทธิพลในการกำหนดเชิงเนื้อหาว่าเนื้อหาใดควรนำเสนอหรือไม่ควรนำเสนอ และเลือกเสนอในแง่มุมอย่างไรแล้ว การศึกษาครั้งนี้ยังได้ฉายให้เห็นภาพกว้างเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวของไทยที่สามารถกำหนดแนวโน้ม จำนวนและความถี่ของการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศ ว่าควรนำเสนอในช่วงเวลาใด นำเสนอผ่านข่าวประเภทใด นำเสนอในท่าทีเช่นไร นำเสนอในตำแหน่งใดของหนังสือพิมพ์ นำเสนอในลักษณะข่าวหนักหรือข่าวเบา สถานภาพของผู้ตกเป็นข่าวควรเป็นเช่นไร หรือข้อมูลของข่าวควรได้มาจากแหล่งข่าวหรือแหล่งข้อมูลแบบใด เป็นต้น

การใช้กรอบแนวคิดการกำหนดวาระข่าวสารสามารถทำให้เกิดทำความเข้าใจในช่วงประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาได้ว่าสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวของไทยได้มุ่งกำหนดการรับรู้ของผู้รับสารให้เป็นไปตามวาระข่าวสารที่สื่อนำเสนอในแต่ละช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ เนื่องจากเรื่องใดที่ถูกเลือกมาเผยแพร่เป็นจำนวนมากย่อมมีน้ำหนักมากและกลายเป็นประเด็นข่าวใหญ่ เป็นวาระทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของผู้รับสารต่อกลุ่มภัยและหญิงข้ามเพศในที่สุด อาทิ ในช่วงปี พ.ศ. 2530 พบการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศเป็นจำนวนมาก โดยหากพิจารณาร่วมกับผลการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวของการศึกษาเดียวกันของผู้นิพนธ์ที่ได้ตีพิมพ์ไปก่อนหน้านี้ (กังวาล พองแก้ว และปีเตอร์ เอ. แจ็คสัน, 2568) จะพบการนำเสนอข่าวที่เน้นการเชื่อมโยงอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของภัยและหญิงข้ามเพศเข้ากับการแพร่กระจายของเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยพบการนำเสนอข่าวที่เชื่อมโยงการระบาดของเอดส์กับภัยและหญิงข้ามเพศในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นจำนวนถึง 129 ข่าว ที่อาจส่งผลให้เกิดการตีตราและเลือกปฏิบัติต่อกลุ่มภัยและหญิงข้ามเพศในยุคสมัยดังกล่าว ดังนั้น การประกอบสร้างความจริงของมวลชน (public perception of reality) ดังกล่าวได้สร้างโลกแห่งความเป็นจริงจำลอง (simulacra) ว่าผู้มีอัตลักษณ์ทางเพศสภาพที่เป็นภัยและหญิงข้ามเพศล้วนมีพฤติกรรมสำส่อนทางเพศและมีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี อาทิ พาดหัวข่าว “เอดส์” เตือนชาวเกย์อย่าสำส่อนให้มาก (2530, 11 กรกฎาคม) หรือ ตามประกบกะเทยอีก ส่งหมอบเจาะเลือด หวันพิชเอดส์ลุกลามสู่ ชม. (2530, 24 กรกฎาคม) ซึ่งแตกต่างไปจากความจริงตามธรรมชาติอย่างสิ้นเชิง เนื่องจากมิใช่ภัยและ

หญิงข้ามเพศทุกรายต้องมีพฤติกรรมสำส่อนทางเพศและมีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี ดังนั้น เมื่อความจริงแห่งโลกจำลองนั้นถูกเสนอซ้ำ ๆ ผ่านสื่อมวลชน ท้ายสุดอาจกลายเป็นความจริงแท้ที่จริงยิ่งกว่าความจริง โดยธรรมชาติที่สามารถสัมผัสได้ในทางกายภาพ (วรัชชยุต คงจันทร์, 2566; Baudrillard, 1983; Kiousis et al., 2006)

นอกจากนี้ ในส่วนของผลการศึกษาก็เกี่ยวกับจำนวนการนำเสนอข่าวตามประเภทของข่าวที่พบว่าข่าวเกี่ยวกับเกย์และหญิงข้ามเพศเกือบทั้งหมดถูกนำเสนอในข่าวสังคมและวัฒนธรรม ข่าวสุขภาพ ข่าวฆาตกรรม และข่าวบันเทิง ในขณะที่ถูกนำเสนอในข่าวกีฬาและการศึกษาน้อยมาก เมื่อวิเคราะห์ร่วมกับผลการศึกษาในมิติจำนวนการนำเสนอข่าวตามรูปแบบการนำเสนอที่พบว่าข่าวสารเกี่ยวกับเกย์และหญิงข้ามเพศส่วนใหญ่ถูกนำเสนอในรูปแบบของข่าวเบาถึงเกือบ 9 ใน 10 ของจำนวนการเสนอข่าวทั้งหมด ในขณะที่การนำเสนอในรูปแบบข่าวหนักพบจำนวนน้อยมาก ปรากฏการณ์นี้สะท้อนให้เห็นว่าประวัติศาสตร์ของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวของไทยให้ความสำคัญและแสดงท่าทีที่จริงจังต่อการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับเกย์และหญิงข้ามเพศน้อย เนื่องจาก “ข่าวเบา” (soft news) คือการนำเสนอข่าวในลักษณะมุ่งเน้นการกระตุ้นทางอารมณ์มากกว่าการให้ข่าวสารความรู้ ซึ่งมักนำเสนอในประเภทข่าวสังคมและวัฒนธรรม ข่าวฆาตกรรม และข่าวบันเทิง อีกทั้งเป็นการนำเสนอที่บอกนัยยะแก่ผู้รับสารด้วยว่าประเด็นข่าวที่นำเสนอเป็นข่าวที่มีประโยชน์และความสำคัญน้อยต่อสังคมโดยรวม (สุกัญญา บุรณเดชาชัย, 2548) แม้ผลการศึกษาครั้งนี้ พบการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับเกย์และหญิงข้ามเพศปรากฏในข่าวสุขภาพจำนวนมาก หากแต่มุมมองของการนำเสนอข่าวมักเป็นไปในทางลบและเน้นผลิตซ้ำภาพตัวแทนของเกย์และหญิงข้ามเพศในฐานะผู้มีความเสี่ยงทางเพศและเป็นต้นเหตุของการแพร่กระจายของเอดส์ ซึ่งเป็นประเด็นที่ควรนำเสนอในรูปแบบข่าวหนัก แต่ส่วนใหญ่กลับถูกทำให้กลายเป็นข่าวเบา โดยเฉพาะการเน้นตีตราเกย์และหญิงข้ามเพศ อาทิ พาดหัวข่าว *ผวา ‘เอดส์’ ทั้ง จว. งานฤดูหนาว ลพ. ให้ระงับประกวดนางฟ้าจำแลง* (2530, 23 กันยายน) หรือ *ราชทัณฑ์ผวาเอดส์พุ่ง แยกขังนักโทษติดต่างหาก* (2531, 15 เมษายน) ในขณะที่การนำเสนอในรูปแบบของข่าวหนัก (hard news) ที่แสดงให้เห็นว่าเป็นข่าวที่มีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อผู้รับสาร อาทิ เนื้อหาเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวีและการป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์กลับพบจำนวนน้อยกว่ามาก

การอภิปรายผลการศึกษาที่กล่าวถึงเบื้องต้น ยิ่งตอกย้ำให้เห็นอย่างชัดเจนว่าประวัติศาสตร์ของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวของไทยให้ความสำคัญและแสดงท่าทีที่จริงจังกับเนื้อหาเกี่ยวกับเกย์และหญิงข้ามเพศน้อยรวมทั้งผลการศึกษาในส่วนอื่น ๆ ก็พบไปในทางที่สอดคล้องกัน ได้แก่ จำนวนการนำเสนอข่าวตามเนื้อหาและมุมมองในการนำเสนอที่พบว่าการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับเกย์และหญิงข้ามเพศจำนวนเกินครึ่งถูกนำเสนอผ่านเนื้อหาและมุมมองการนำเสนอในแง่ลบ ร่วมกับผลการศึกษาเกี่ยวกับจำนวนการนำเสนอข่าวตามสถานะของเกย์และหญิงข้ามเพศที่ตกเป็นข่าวที่ส่วนใหญ่ถูกนำเสนอให้เป็นผู้ถูกกระทำ โดยเฉพาะในข่าวอาชญากรรม การเป็นผู้มีความบกพร่องทางจิต หรือการเป็นแหล่งแพร่กระจายของเอดส์ โดยหนึ่งในสาเหตุที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนั้นเนื่องจากพบว่าจำนวนการนำเสนอข่าวตามแหล่งที่มาของข่าวในอัตราส่วนถึง 8 ใน 10 ของการนำเสนอข่าวทั้งหมดถูกนำเสนอจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ โดยเป็นการนำเสนอข่าวที่ได้จากแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เกย์และหญิงข้ามเพศที่ตกเป็นข่าวโดยตรง ดังนั้น การนำเสนอข่าวจึงมักเป็นการผลิตซ้ำภาพตัวแทนด้านลบและอคติต่อเกย์และหญิงข้ามเพศเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเกย์และหญิงข้ามเพศที่ได้มาจากแหล่งข้อมูลแบบปฐมภูมิที่ถือเป็นปัจจัยที่ทำให้ข่าวดูน่าเชื่อถือ เช่น ข้อมูลข่าวที่ได้จากเกย์และหญิงข้ามเพศที่ เป็นผู้ตกเป็นข่าวโดยตรงพบจำนวนน้อย

อีกประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับผลการศึกษาในส่วนนี้ คือ จำนวนการนำเสนอข่าวตามตำแหน่งของการนำเสนอที่พบว่าการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศมักอยู่ในตำแหน่งที่เป็นข่าวพาดหัวข่าวหลักและพาดหัวข่าวรอง โดยพบว่ามีจำนวนเกือบครึ่งหนึ่งของการนำเสนอข่าวทั้งหมด รวมทั้งหากพิจารณาร่วมกับผลการศึกษาเกี่ยวกับจำนวนการนำเสนอข่าวตามลักษณะของการนำเสนอที่พบว่าข่าวสารเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศเกือบ 2 ใน 3 ของจำนวนทั้งหมดถูกนำเสนอในลักษณะของการรายงานข่าวพร้อมภาพประกอบข่าวและการ์ตูน โดยเฉพาะการ์ตูนล้อการเมืองและสังคม ซึ่งถือว่าเป็นสัดส่วนการนำเสนอที่สูงมาก ในมิติขององค์ประกอบข่าว (news elements) ที่ใช้พิจารณาว่าข่าวใดมีความน่าสนใจและมีคุณค่าของความเป็นข่าว (สุกัญญา บุรณเดชาชัย, 2548) จะเห็นได้ว่าเนื้อหาข่าวเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศนั้นมียุทธศาสตร์ประกอบข่าวที่สำคัญคือ ความเด่น (prominence) ในมิติของอัตลักษณ์ทางเพศสภาพและการแสดงออกที่ต่างจากบุคคลทั่วไป ในลักษณะที่มีความแปลกหรือผิดไปจากธรรมชาติ (oddity, unusualness) หรือแม้แต่องค์ประกอบเกี่ยวกับผลกระทบ (consequence) ต่อผู้รับสาร อาทิ การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับความวิตกกังวลของพ่อแม่ผู้ปกครองว่าบุตรหลานของตนอาจมีอัตลักษณ์ทางเพศสภาพหรือการแสดงออกที่เบี่ยงเบน หรือการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการแพร่กระจายของเอชไอวีในยุคนิยมดังกล่าวที่เชื่อมโยงว่าต้นเหตุมาจากภัยและหญิงข้ามเพศ ดังตัวอย่าง “พ่อแม่ตื่นกลัว ภัย-ทอม-ตุ๊ด” เกิด “ก๊อม” พวกวิปริตกลุ่มใหม่ พ่อแม่ตื่นตัว กลัวลูกผิดเพศ (2530, 14 สิงหาคม) หรือ พบภัยไทยอีก 1 เป็นเอดส์ เข้ารักษาตัวที่จุฬา มั่ว 1 ฝรั่ง 5 หนุ่มไทย (2530, 22 พฤษภาคม) หรือ ไทยพบผู้ป่วยเอดส์อีก 2 ราย ภัยทั้งคู่ (2530, 12 มิถุนายน)

ภาพ 13

แสดงภาพข่าวเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศในลักษณะที่มีความแปลกหรือผิดไปจากธรรมชาติ เนื่องจากความรู้ทางการแพทย์และจิตวิทยาในยุคดังกล่าวอธิบายว่าเป็นกลุ่มคนที่มีความบกพร่องทางจิต (ปกปิดอัตลักษณ์ของผู้ตกเป็นข่าวโดยผู้พิมพ์)

หมายเหตุ. จาก “กะเทย แพทย์วินิจฉัย ซ้ำว่าเป็นพวกจิตวิปริต.” โดย 2530, 13 เมษายน, หน้า 1.

ผลการศึกษาครั้งนี้สะท้อนให้เห็นกระบวนการกำหนดวาระข่าวสารของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวของไทยในสองระดับ คือ การกำหนดวาระข่าวสารระดับหนึ่งหรือการกำหนดวาระข่าวสารข้ามสื่อ (first-level agenda setting or intermedia agenda setting) และการกำหนดวาระข่าวสารระดับสองหรือการถ่ายโอนวาระข่าวสาร (second-level agenda setting or attribute agenda setting) (อภิภู กิติคำธรร, 2562; Coleman, et al., 2009; Johnson, 2014; McCombs & Reynolds, 2009; McCombs, 2014; McCombs & Guo, 2014; Protess & McCombs, 1991) ผ่านอิทธิพลของสื่อใหญ่ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ไทยรัฐที่นำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศถึงร้อยละ 44.30 รวมทั้งหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ (ร้อยละ 12.10) และสยามรัฐ (ร้อยละ 10.80) ทั้งในมิติของจำนวน ความถี่ และพื้นที่ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อ

การกำหนดวาระสื่อของหนังสือพิมพ์อื่น ๆ ในภาพรวมที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งการเน้นนำเสนอในลักษณะของการรายงานข่าวพร้อมภาพประกอบข่าว การนำเสนอให้เป็นในรูปแบบของข่าวเบา (soft news) การนำเสนอผ่านมุมมองในแง่ลบ รวมทั้งเน้นนำเสนอภัยและหญิงข้ามเพศในฐานะผู้ถูกระงับ โดยเฉพาะในข่าวอาชญากรรม การเป็นผู้มีความบกพร่องทางจิต หรือการเป็นตัวแพร่กระจายของเอชไอวี เป็นต้น ซึ่งผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงการมุ่งถ่ายโอนวาระข้อมูลข่าวสารในมิติเกี่ยวกับความสำคัญเฉพาะด้านหรือคุณลักษณะเฉพาะของประเด็นที่นำเสนอ ซึ่งรวมไปถึงมุมมองหรือท่าทีในการนำเสนอของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวของไทยเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศด้วย

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเอกสาร จึงพบข้อจำกัดของการทำความเข้าใจในมิติของการกำหนดวาระข่าวสารระดับสามหรือเครือข่ายวาระข่าวสาร (third-level agenda setting or network agenda setting) ว่าการกำหนดวาระข่าวสารของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวได้ส่งผลกระทบต่อผู้รับสารในแต่ละยุคสมัยให้มีการรับรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมทางลบเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศตามวาระที่นำเสนอหรือไม่ อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการศึกษาในประเทศไทยที่ใช้ทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสารที่ผ่านมาแล้วมุ่งทำความเข้าใจกระบวนการกำหนดวาระข่าวสารของสื่อในระดับหนึ่งและระดับสองเป็นหลัก อาทิ การศึกษาของสุปรียา กลิ่นสุวรรณ และพิรงรอง รามสูต (2553) ที่มุ่งทำความเข้าใจการกำหนดวาระข่าวสารในกลุ่มบล็อกการเมืองในพื้นที่ออนไลน์ที่เชื่อมโยงกับข่าวสารของหนังสือพิมพ์กระแสหลักในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2550-2552 การศึกษาของสรลักษณ์ พงษ์โพธิ์ (2556) เกี่ยวกับกระบวนการกำหนดวาระข่าวสารของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับความรุนแรงทางการเมืองในช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม พ.ศ. 2553 หรือการศึกษากระบวนการกำหนดวาระข่าวสารเกี่ยวกับประเด็นไทยพลัดถิ่นของสื่อสาธารณะ โดย ภัทรภรณ์ ศรีทองแท้ (2557) จนมาถึงการศึกษาล่าสุดของอภิเชษฐ์ เกตุมณี และสิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์ (2568) ที่มุ่งทำความเข้าใจสื่อมวลชนในฐานะหนึ่งในตัวละครทางการเมืองที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดวาระข่าวสารในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองไทยในช่วงปี พ.ศ. 2563-2565 ดังจะเห็นว่า การศึกษาส่วนใหญ่ในประเทศไทยมุ่งเน้นการศึกษากระบวนการกำหนดวาระข่าวสารของสื่อมวลชนในมิติของการกำหนดวาระข่าวสารข้ามสื่อและการถ่ายโอนวาระข่าวสารระหว่างสื่อหลักและสื่อรองที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างเห็นได้ชัด

โดยสรุป การศึกษาครั้งนี้มุ่งทำความเข้าใจการกำหนดวาระข่าวสารของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวในระดับหนึ่งและระดับสอง โดยผลการศึกษาสามารถเผยให้เห็นถึงการกำหนดวาระของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศในมิติของจำนวน ความถี่ และแนวโน้มของการนำเสนอเนื้อหาแต่ละช่วงประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาได้อย่างชัดเจน และถึงแม้ว่ายังไม่พบการศึกษาโดยตรงว่าผู้รับสารในแต่ละยุคสมัยได้รับรู้ มีทัศนคติ และมีพฤติกรรมทางลบเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศเนื่องจากผลกระทบจากนำเสนอจากสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวโดยตรงหรือไม่ อย่างไร แต่การศึกษาที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ที่ผ่านมาก็อาจสามารถสะท้อนได้ในระดับหนึ่งว่าผู้ที่มีเพศสภาพเป็นภัยและหญิงข้ามเพศ รวมทั้งผู้มีความหลากหลายทางเพศโดยรวมได้เผชิญกับการตีตราและเลือกปฏิบัติในแทบทุกมิติในชีวิต อาทิ การศึกษาของกังวาล พองแก้ว (2563) ที่พบว่า การนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับผู้มีความหลากหลายทางเพศของสื่อมวลชนด้านข่าวตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้ส่งผลกระทบต่อกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศในสองระดับ คือ ผลกระทบเกี่ยวกับมุมมองด้านลบที่มีต่อตนเอง และผลกระทบที่เกิดจากทัศนคติทางลบจากสังคมรอบข้าง นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาอีกจำนวนมากที่แสดงให้เห็นว่าผู้มีความหลากหลายทางเพศได้เผชิญกับการตีตราและเลือกปฏิบัติในมิติต่าง ๆ ทั้งในมิติความรุนแรงในครอบครัว ปัญหาสุขภาพจิต การเข้าถึงการศึกษา โอกาสและความก้าวหน้าในอาชีพ รวมทั้งการเข้าถึงบริการทางสุขภาพ (De Lind van Wijngaarden & Fongkaew, 2020; Ojanen et al., 2019; Suriyasarn, 2016) โดยความสอดคล้องกันของผลการศึกษานี้จำนวนมากเหล่านี้ อาจสามารถเชื่อมโยงให้เห็นในทางอ้อมต่อความเชื่อของทฤษฎีการกำหนด

วาระข่าวสารในระดับที่สาม ว่าการกำหนดวาระข่าวสารของสื่อมวลชนต่อภัยและหญิงข้ามเพศ รวมทั้งผู้มีความหลากหลายทางเพศโดยรวมอาจส่งผลต่อการรับรู้ ทศนคติ และการปฏิบัติของผู้รับสารตามวาระข่าวสารที่สื่อมวลชนได้กำหนดไว้

ผู้นิพนธ์มุ่งหวังให้ผลการศึกษานี้เป็นการรวบรวมและบันทึกหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในมิติทางวิชาการเกี่ยวกับบทบาทการกำหนดวาระข่าวสารเกี่ยวกับภัยและหญิงข้ามเพศของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวของไทยในช่วงประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา แม้ว่าในปัจจุบันที่สังคมก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล การศึกษาของผู้นิพนธ์ที่ใช้ทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสารในการศึกษาสื่อด้านข่าวในยุคปัจจุบัน ทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ ก็ยังคงพบการนำเสนอด้านลบและการตีตราภัยและหญิงข้ามเพศ รวมทั้งผู้มีความหลากหลายทางเพศโดยรวมอย่างกว้างขวาง เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานด้านสื่อยังมีความรู้ความเข้าใจและความละเอียดอ่อนในประเด็นดังกล่าวค่อนข้างจำกัด (Fongkaew et al., 2017) โดยในเวลาต่อมา ผลการศึกษาดังกล่าวได้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานสื่อในการนำเสนอประเด็นความหลากหลายทางเพศ ร่วมกับ กสทช. โดยการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ (มูลนิธิเครือข่ายเพื่อนกะเทยเพื่อสิทธิมนุษยชน, 2562) ดังนั้น ผู้นิพนธ์จึงมุ่งหวังให้การศึกษาครั้งนี้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ต่อยอดในมิติเชิงประวัติศาสตร์ในการพัฒนาแนวทางและเนื้อหาการเรียนการสอนด้านนิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์ สื่อสารมวลชน เพศวิถีศึกษา และศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานให้แก่องค์กรวิชาชีพสื่อสารมวลชนเพื่อใช้ประกอบในกระบวนการการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาศักยภาพ คู่มือการปฏิบัติงาน หรือแนวปฏิบัติของสื่อมวลชน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติการสื่อสามารถยกระดับความรู้ความเข้าใจ และนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีความละเอียดอ่อนมากขึ้นต่อภัยและหญิงข้ามเพศ รวมถึงชุมชนผู้มีความหลากหลายทางเพศโดยรวมต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ควรมีการศึกษาทางประวัติศาสตร์เพิ่มเติมเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อย่างรอบด้านที่ส่งผลต่อการกำหนดวาระข่าวสารเกี่ยวกับผู้มีความหลากหลายทางเพศของสื่อมวลชน เช่น โครงสร้างทางสังคม บริบททางการเมืองและวัฒนธรรม ระบบทุนนิยม รวมทั้งกระบวนการทำงานขององค์กรสื่อ โดยแม้ว่าผู้ปฏิบัติงานสื่อจำนวนหนึ่งที่ทำหน้าที่ในการนำเสนอข่าวสารในช่วงประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาได้เสียชีวิตไปแล้ว แต่อาจสามารถศึกษาได้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีอยู่ รวมทั้งการศึกษาในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานสื่อหรือผู้เกี่ยวข้องที่ยังมีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต

การศึกษาในครั้งต่อไปควรดำเนินการเก็บข้อมูลทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการนำเสนอของสื่อด้านข่าวเกี่ยวกับผู้มีความหลากหลายทางเพศอื่น ๆ เช่น เลสเบียน ทรานส์แมน และอินเตอร์เซ็กส์ เป็นต้น รวมทั้งศึกษาในมิติของผู้รับสารผ่านแง่มุมต่าง ๆ เช่น การรับรู้วาระทางสังคม ทศนคติ และการปฏิบัติต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่บันทึกไว้เพื่อสามารถทำความเข้าใจในมิติของการกำหนดวาระข่าวสารระดับสามหรือเครือข่ายวาระข่าวสาร (third-level agenda setting or network agenda setting) อย่างสมบูรณ์

กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย หัวข้อ “การเปลี่ยนแปลงของภาพตัวตนเกี่ยวกับเกย์และหญิงข้ามเพศในสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวของไทย: การวิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์” ผู้สนับสนุนขอขอบคุณ Australian Research Council Discovery Grant และ Research School of Pacific and Asian Studies มหาวิทยาลัยแห่งชาติออสเตรเลีย ที่สนับสนุนการวิจัย

รายการอ้างอิง

- กะเทย แพทย์วินิจฉัย *ชี้ว่าเป็นพวกจิตวิปริต*. (2530, 13 เมษายน). *เดลินิวส์*, หน้า 1.
- กังวาล พองแก้ว และปีเตอร์ เอ. แจ็คสัน. (2568). ประวัติศาสตร์การผลิตซ้ำภาพตัวตนและการเคลื่อนไหวทางวาทกรรมของเกย์และหญิงข้ามเพศในสื่อสิ่งพิมพ์ด้านข่าวของไทยช่วงปี พ.ศ. 2467-2532. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*. 33(1), 1-23. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/husojournal/article/view/281050>
- กังวาล พองแก้ว. (2563). *การนำเสนอภาพลักษณ์ของผู้มีความหลากหลายทางเพศในสื่อด้านข่าวและผลกระทบต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศ*. สถาบันอิศรา มูลนิธิพัฒนาสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย.
- จเร สิงห์โกวิท. (2557). สื่อตีตรา: การผลิตซ้ำมายาคติ เกย์ ในสังคมไทย. *วารสารนิทัศน์ภาษาและการสื่อสาร*. 18(2), 64-76. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/NJLC/article/view/47037>
- จิตติมา ภาณุเดช. (2551). 11 ปีแห่งการเคลื่อนไหวของข่าวความหลากหลายทางเพศ. ใน *กฤตภา วจนสาระ (บรรณาธิการ). มีเรื่องเพศแบบไหนในห้องสมุดและข่าว: หนังสือ เอกสารวิชาการ ข่าว และบทความ ในฐานะข้อมูลสู่ภาวะทางเพศ* (หน้า 92-98). มูลนิธิสร้างความสำเร็จเรื่องสุขภาพผู้หญิง.
- ชายหรือหญิง. (2467, 9 กรกฎาคม). *บางกอกการเมือง*, หน้า 1.
- ฐิติกร เทรยาภรณ์. (2543). *ภาพลักษณ์ของกลุ่มชายรักร่วมเพศที่สะท้อนจากเนื้อหาในหนังสือพิมพ์รายวันไทย ช่วงปี พ.ศ. 2508-2543*. [วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- ตามประกบกะเทยอีก ส่งหมอบใจเลือด หัวพันซัดลึกลามสู่ ชม. (2530, 24 กรกฎาคม). *เดลินิวส์*, หน้า 1.
- เทอดศักดิ์ ร่มจำปา. (2545). *วาทกรรมเกี่ยวกับ “เกย์” ในสังคมไทย พ.ศ. 2508 - พ.ศ. 2542*. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- ไทยพบผู้ป่วยเอดส์อีก 2 ราย เกย์ทั้งคู่. (2530, 12 มิถุนายน). *สยามรัฐ*, หน้า 1.
- นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ. (2553). *ขบวนการเคลื่อนไหวของเกย์ในสังคมไทย ภาคปฏิบัติการและกระบวนการทัศน์*. [วิทยานิพนธ์สังคมสังเคราะห์ศาสตร์ดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].
- ผวา ‘เอดส์’ ทั้ง จว. งานฤดูหนาว ลพ. ให้ระงับประกวดนางฟ้าจำแลง. (2530, 23 กันยายน). *ไทยนิวส์*, หน้า 1.
- พบเกย์ไทยอีก 1 เป็นเอดส์ เข้ารักษาตัวที่จุฬา มั่ว 1 ฝรั่ง 5 หนุ่มไทย. (2530, 22 พฤษภาคม). *ไทยรัฐ*, หน้า 1.
- “พ่อแม่ตื่นกลัว เกย์-ทอม-ตุ๊ด เกิด “ก๊อม” พวกวิปริตกลุ่มใหม่” พ่อแม่ตื่นตัว กลัวลูกผิดเพศ. (2530, 14 สิงหาคม). *ไทยรัฐ*, หน้า 1.
- ภัทรภรณ์ ศรีทองแท้. (2567). การกำหนดวาระข่าวสารเพื่อการเปลี่ยนแปลง ศึกษากรณีการกำหนดวาระข่าวสารไทยพลัดถิ่นผ่านสื่อสาธารณะ. *วารสารการบัณฑิตศึกษา มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์*. 3(2), 19-46. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/gshskku/article/view/62564>
- มูลนิธิเครือข่ายเพื่อนกะเทยเพื่อสิทธิมนุษยชน. (2562). *คู่มือการปฏิบัติงานสื่อในการนำเสนอประเด็นความหลากหลายทางเพศ*. บริษัท ภาพพิมพ์ จำกัด. <https://www.thaimediafund.or.th/wp-content/uploads/2021/01/ประเด็นความหลากหลายทางเพศ.pdf>

- ราชทัณฑ์ผวาเอดส์พุ่ง แยกขังนักโทษผู้ติดต่างหาก. (2531, 15 เมษายน). *ไทยนิวส์*, หน้า 1.
- วรชยุต คงจันทร์. (2566). การกำหนดวาระข่าวสารในการก่อตัวของประเด็นสังคมและประชาคมติ ผ่านมุมมอง การประชาสัมพันธ์หลังสมัยใหม่. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*. 9(4), 365-376. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jsa-journal/article/view/263612>
- สรลักษณ์ พงษ์โพธิ์. (2556). การกำหนดวาระข่าวสารและการใช้ภาษาสร้างภาพความรุนแรงทางการเมืองช่วง เดือนมีนาคม-พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ในภาษาพูดหัวข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์. *วารสาร มนุษยศาสตร์*. 20, 225-257. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/abc/article/view/53596>
- สุกัญญา บุรณเดชาชัย. (2548). *การหนังสือพิมพ์เบื้องต้น*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุปรียา กลินสุวรรณ และพิรงรอง รามสูต. (2553). การกำหนดวาระข่าวสารทางการเมืองในกลุ่มบล็อกโอเคเนชั่น. *วารสารนิเทศศาสตร์*. 28(4), 131-146. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jcomm/article/view/86328>
- สุไลพร ชลวิไล. (2562). *เพศแห่งสยาม ประวัติศาสตร์ความหลากหลายทางเพศ*. สถาบันพิพิธภัณฑการเรือนรู้ แห่งชาติ.
- อภิเชษฐ์ เกตุมณี และสิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์. (2568). บทบาทของสื่อในสถานการณ์ความขัดแย้งทาง การเมืองไทย พ.ศ. 2563-2565. *วารสารมหาจุฬาริชาการ*. 12(2), 420-433. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JMA/article/view/280585/188980>
- อภิภู กิติกำธร. (2562). การกำหนดวาระข่าวสารในบริบทสื่อดิจิทัล: สถานภาพองค์ความรู้และทิศทางการวิจัย ในอนาคต. *วารสารการสื่อสารมวลชน*. 7(1), 99-132. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/masscomm/article/view/169959/137636>
- “เอดส์” เตือนชาวเกย์อย่าล่าสอนให้มาก. (2530, 11 กรกฎาคม). *สยามรัฐ*, หน้า 1.
- Baudrillard, J. (1983). *The precession of simulacra*. Semiotext Inc.
- Coleman, R., McCombs, M., Shaw, D., & Weaver, D. (2009). Agenda setting. In K. Wahl-Jorgensen & T. Hanitzsch (Eds.), *The handbook of journalism studies* (pp. 147-169). Routledge.
- De Lind van Wijngaarden, J. W., & Fongkaew, K. (2020). “Being born like this, I have no right to make anybody listen to me: understanding different forms of stigma among Thai transgender women living with HIV in Thailand. *Journal of Homosexuality*, 68(14), 2533-2550. <https://doi.org/10.1080/00918369.2020.1809892>
- Fongkaew, K., Khruataeng, A., Unsathit, S., Khamphirathasana, M., Jongwisan, N., Arlunaek, O., & Byrne, J. (2017). “Gay guys are shit-lovers” and “lesbians are obsessed with fingers”: The (mis)representation of LGBTIQ people in Thai news media. *Journal of Homosexuality*, 66(2), 260-273. <https://doi.org/10.1080/00918369.2017.1398026>
- Jackson, P. A. (1995). *Dear Uncle Go: male homosexuality in Thailand*. Bua Luang Books.
- Jackson, P. A. (1999). An American death in Bangkok: the murder of Darrell Berrigan and the hybrid origins of gay identity in 1960s Thailand. *GLQ: A Journal of Lesbian and Gay Studies*, 5(3), 361-411. <https://muse.jhu.edu/article/12116>
- Johnson, T. J. (2014). *Agenda setting in a 2.0 world: new agendas in communication*. Routledge.

- Kiousis, S., Mitrook, M., Wu, X., & Seltzer, T. (2006). First- and second-level agenda-building and agenda-setting effects: exploring the linkages among candidate news releases, media coverage, and public opinion during the 2002 Florida gubernatorial election. *Journal of Public Relations Research*, 18(3), 265-285. https://doi.org/10.1207/s1532754xjpr1803_4
- McCombs, M. (2005). A look at agenda-setting: past, present and future. *Journalism Studies*, 6(4), 543-557. <https://doi.org/10.1080/14616700500250438>
- McCombs, M. (2014). *Setting the agenda: the mass media and public opinion*. Polity Press.
- McCombs, M. E., & Guo, L. (2014). *Agenda-setting influence of the media in the public sphere*. John Wiley & Sons.
- McCombs, M. E., & Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176-187. <https://doi.org/10.1086/267990>
- McCombs, M., & Reynolds, A. (2009). How the news shapes our civic agenda. In J. Bryant & M. B. Oliver (Eds.), *Media effects: advances in theory and research* (pp. 1-16). Routledge.
- Ojanen, T. T., Burford, J., Juntrasook, A., Kongsup, A., Assatarakul, T., & Chaiyajit, N. (2019). Intersections of LGBTI exclusion and discrimination in Thailand: the role of socio-economic status. *Sexuality Research and Social Policy*, 16, 529-542. <https://doi.org/10.1007/s13178-018-0361-x>
- Protess, D. L., & McCombs. (1991). *Agenda setting: readings on media, public opinion, and policymaking*. Lawrence Erlbaum Associates.
- Suriyasarn, B. (2016). Discrimination and marginalization of LGBT workers in Thailand. In Kollen, T. (Ed.), *Sexual orientation and transgender issues in organizations: global perspectives on LGBT workforce diversity*. (pp. 197-215). Springer International Publishing.
- Trakulkasemsuk, W., Thein, T., Pangestu, F. H., Vuong, K. T. M., Hidayati, S. P., & Aung, Y. M. M. (2025). "I was sad but now I am gay": examining an English-medium Thai newspaper narratives on LGBT issues. *Sexuality & Culture*, 29, 589-609. <https://doi.org/10.1007/s12119-024-10288-y>